

delig i de store Kommuner saavel som i de smaa, i de store Kommuner paa en lidt anden Maade end i de smaa, men uden at der er nogen væsentlig Vanskelighed derved. Og idet jeg tror, at den tilraadede Fremgangsmaade er praktisk anvendelig, er jeg fuldstændig overbevist om, at det, som tilsigtes ved Lovforslaget, er noget, der i høj Grad tiltrænges. Jeg er overbevist om, at der neppe er nogen eneste Valgkreds i Landet, hvor der ikke ved hvert Valg er nogle, der føle og beklage sig over den Ubillighed, der tilføjes dem derved, at de paa Grund af, at de flytte, miste Adgangen til Udøvelsen af en grundlovmæssig Ret til at vælge, som Valgloven skulde hjælpe dem til. Altsaa, i den Tanke, at vi bør afhjælpe dette Savn, og at den Maade, hvorpaa jeg har foreslaaet det udført, er praktisk anvendelig, tager jeg mig den Frihed at anbefale Forslaget til det høje Tings Velvillie.

Indenrigsministeren (Sigurd Berg): Under Finanslovens første Behandling fremkom det ærede Medlem med en Henstilling til mig om at tage en saadan Tanke, som her er foreslaaet givet Lovform, op til Undersøgelse; jeg havde da Anledning til nærmere at udtale mig om Spørgsmaalet, og jeg kan i alt væsentligt nu henholde mig til de Udtalelser, jeg den Gang fremkom med. Jeg vilde finde det rimeligt, at Spørgsmaalet blev taget op til Undersøgelse og Overvejelse samtidig med Spørgsmaalet om en Revision af Valgloven, altsaa samtidig med et andet Spørgsmaal, som har været berørt fra forskellig Side her i Tinget: om Søfolks Valgret.

Jeg udtalte under Finanslovbehandlingen, at jeg har nogen Tvivl om, hvorvidt en saadan Løsning af Sagen som den, der her er foreslaaet, er i Overensstemmelse med Grundloven, og jeg har ikke kunnet opgive denne Tvivl. Under Forhandlingerne paa den grundlovgivende Rigsforsamling blev det jo almindeligt og fra flere Sider hævdet, at den Bopælsbestemmelse, som indførtes i Grundloven, skulde forstaas saaledes, at man vilde operere med et fast hjemmehørende Vælgerkorps, og man kan jo egentlig ikke sige at fremme dette, naar man nu vil give Vælgere, der endog paa det Tidspunkt, da Valglisten udarbejdes, ere fraflyttede Valgkredsen, Adgang til at stemme i Kredsen. Grundloven fastslaar jo ogsaa, at der skal være Enkeltmandskredse til Folketinget, og Grunden har jo ikke blot været den, at det var en praktisk Valg-

maade, man saaledes fastslog, men tilliged, at man har villet have, at de lokale Hensyn skulde iagttages. Man har villet have, at vedkommende Folketingsmand skulde vælges for en vis Kreds, og at det udtrykkelig skulde understreges, at ogsaa de lokale Hensyn spille en Rolle. Nu har det ærede Medlem navnlig under sine tidligere Udtalelser om denne Sag sagt, at det var en Uret ikke at give de fraflyttede Valgret i den Valgkreds, hvori de tidligere boede. Men jeg kunde ogsaa tænke mig, at man vilde sige, at det vilde være en Uret mod de fast hjemmehørende Vælgere i Kommunen, at man aabnede de fraflyttede Adgang til at afgøre Spørgsmaalet om hele Kredsen Valgskæbne. Naar et Spørgsmaal af rent lokal Natur under en eller anden Situation fik særlig Betydning i Valgkredsen, er det næppe blot et tomt Tankeeksperiment, at Vælgere, der helt ere fraflyttede en Kommune, vilde kunne blive afgørende i saa Henseende, hvor Stemmerne maaske staa saaledes, at der kun er en lille Majoritet at regne med.

Jeg betragter det altsaa som tvivlsomt, om det er i Overensstemmelse med Grundloven at løse dette Spørgsmaal paa den Maade, der her er foreslaaet. Men rent bortset herfra forekommer det mig, at der ogsaa rejser sig en Række Indvendinger af praktisk Natur mod denne Løsning. Det hedder i Lovforslaget, at Kommunalbestyrelsen skal opføre de Vælgere, med Hensyn til hvilke Kundskaab haves om, at de ere fraflyttede Valgkredsen eller Staden. Men i store Kommuner vil det let blive meget tilfældigt, hvilke Vælgeres Fraflyttelse Kommunalbestyrelsen saaledes har Kundskaab om, og i meget store Kommuner ser jeg ikke rettere end, at man maatte komme til ganske kritikløst at opføre alle fraværende paa Valglisten eller ogsaa sætte et meget indviklet Undersøgelsessystem i Gang, og derfor forstaar jeg meget vel, at der i Kommuner som København og Frederiksberg har været megen Tvivl om, hvorvidt det System, der er foreslaaet, overhovedet kunde lade sig praktisere i Kommuner af et saadant Omfang. Sagen er jo, at vi her ved Fraflytningsspørgsmaalet, bevæge os paa et Omraade, hvor det er meget vanskeligt for Kommunalbestyrelsen at øve nogen Kontrol, og dette giver sig rent praktisk Udtryk derigennem, at det vist nok er ret hyppigt, at Folk, f. Eks. i Københavns Nabokommuner, opføres paa Hovedlisten uden at opfylde Bestemmelsen om, at de skulde have boet et Aar i vedkommende